

Examen AA

Audit & Assurance II

DATUM: 14 januari 2021

TIJD: 10.30 uur – 12.30 uur

Belangrijke informatie:

- Dit examen bestaat uit 7 pagina's inclusief voorblad en telt 6 opgaven. Controleer of dit examen compleet is!
- Lees de vragen eerst rustig door voordat u antwoord geeft.
- Schrijf duidelijk en gebruik een zwart- of blauw schrijvende pen! Geef duidelijk aan welk antwoord bij welke vraag hoort.
- Vermeld uw naam op het uitwerkingenpapier en nummer de pagina's.
- Motiveer steeds uw antwoord. Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend.
- Geef niet meer antwoorden dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld drie redenen worden gevraagd en u geeft er meer dan drie, dan worden alleen de eerste drie gegeven antwoorden beoordeeld.
- Bent u klaar met uw examen, lever uw examen inclusief uw uitwerkingen- en kladpapier volledig in.
- De puntenverdeling per vraag is weergegeven. U dient 55 punten of meer te behalen om te slagen voor dit examen.

Hulpmiddelen:

- HRA 2020 (eerdere versies eigen risico)

Veel succes toegewenst!

Puntenverdeling:

Vraag 1	21	punten
Vraag 2	29	punten
Vraag 3	15	punten
Vraag 4	10	punten
Vraag 5	15	punten
Vraag 6	<u>10</u>	punten
Totaal	<u>100</u>	punten

Reisorganisatie VOORNOP

Reisorganisatie VOORNOP (hierna: “VOORNOP”) is één van de grootste reisorganisaties ter wereld met reisorganisaties in 45 landen en in totaal meer dan 400 reismerken. Bij VOORNOP werken meer dan 100.000 collega’s. Samen verzorgen zij op 300 bestemmingen de vakanties voor ruim veertig miljoen vakantiegangers per jaar. Die vakanties worden onder andere verkocht via reisbureaus in Europa. Daarnaast heeft VOORNOP zeven airlines met een gezamenlijke vloot van meer dan 180 vliegtuigen, 400 eigen hotels, resorts en cruisemaatschappijen.

De verschillende hoofdactiviteiten (vakanties, gezamenlijke vloot, eigen hotels en cruisemaatschappijen) zijn onder gebracht in verschillende entiteiten. Tussen de verschillende entiteiten vinden verschillende geldstromen plaats; personeel, onderhoud en reispakketten waarin zowel de vliegreis, accommodaties en een aantal activiteiten zijn opgenomen zijn hiervan de meest voorkomende voorbeelden.

VOORNOP vliegreizen

VOORNOP vliegreizen, een van de werkmaatschappijen van reisorganisatie VOORNOP, biedt low budget vliegreizen aan over de hele wereld. Prijzen van vliegreizen zijn afhankelijk van verschillende factoren, zoals grootte van de zitplaats, plek van de zitplaats (bij het raam, businessclass), aantal koffers, vertrek- en boekingsdatum.

VOORNOP vliegreizen heeft ruim 2.000 medewerkers indienst en kent de volgende afdelingen:

- Grondpersoneel (waaronder check in);
- Cabinepersoneel;
- Cockpit personeel (waaronder piloten);
- Inkoop;
- Verkoop;
- Financiële administratie;
- Control.

Cockpit- en cabinepersoneel van VOORNOP vliegreizen krijgen betaald per vlieguur. Afhankelijk van de totale duur van de vliegreis en of het een dag/nachtvlucht betreft komen zij in aanmerking voor aanvullende toeslagen. Alle medewerkers schrijven uren in de urenapplicatie HOURNOP. Voor cockpitpersoneel geldt dat zij aan zeer strenge eisen uit hoofde van wet- en regelgeving moeten voldoen (vlieg- en nachttijden e.d.). Deze worden onder andere via de boardcomputer van het vliegtuig gemonitord. HOURNOP staat derhalve in rechtstreekse verbinding met de boardcomputer.

De totale VOORNOP groep maakt gebruik van een geavanceerd ERP systeem, waarin veel data wordt geregistreerd. Per vliegreis van VOORNOP vliegreizen wordt bijvoorbeeld via een interface met de boardcomputer de volgende data geregistreerd: Brandstofverbruik, gewicht, snelheid, koffers, hoogte en aantal passagiers. Ook het cabinepersoneel registreert de nodige zaken via hun handtablet, zoals bezette zitplaatsen, cabineverkoop en incidenten.

Verkoop van vliegtickets vindt plaats via de website. Klanten hebben bij het afrekenen de keuze uit een betaling via IDEAL of creditcard. De website verzamelt tevens veel data van de potentiële passagiers, zoals: Wie boekt op welk moment, wie bezoekt de website en verlaat daarna zonder ticket de website, wie komt binnen via een zoekmachine en uiteraard persoonsgegevens op de boeking.

De kostprijs omzet voor een vlucht wordt berekend op basis van een vast tarief per passagier.

Eind februari 2020 slaat het noodlot toe. Een pandemie, COVID-19, in de volksmond bekend als het Corona virus verspreid zich in een razend tempo over de wereld. Ook Nederland ontkomt niet aan de gevolgen en de reisbranche stort in. Vanaf begin maart 2020 tot 15 juni 2020 is reizen verboden en na 15 juni gelden voor verschillende landen alsnog verboden en moet worden voldaan aan strenge regels. Een onbezorgde vakantie in het buitenland zit er voor velen niet in en dus vindt annulering massaal plaats. Na een zomer met wat minder strenge maatregelen lijkt het virus toch weer op te duiken en begin oktober 2020 worden opnieuw strenge maatregelen genomen.

De omzet over 2020 is dan ook vele malen lager dan begroot en de maatregelen brengen hoge kosten met zich mee. Alle tijdelijke contracten van personeelsleden zijn niet verlengd en waar mogelijk wordt afscheid genomen van medewerkers.

Een volledig herstel naar het niveau van 2019 zal jaren in beslag nemen. VOORNOP Vliegvlucht heeft het, net als heel veel andere bedrijven enorm zwaar in deze tijd en discontinuïteit dreigt.

Geannuleerde reizen worden door VOORNOP door middel van vouchers vergoed. VOORNOP krijgt daarnaast te maken met geblokkeerde incasso's van creditcard/bankrekeningen van klanten.

VOORNOP vliegvlucht kan als gevolg van de COVID 19 aanspraak maken op subsidie. VOORNOP vliegvlucht moet hiervoor een – volgens een voorgeschreven format – opgave doen, maar heeft geen idee welke bedragen in welke kolom moeten worden ingevuld en heeft de accountant gevraagd om hierbij te helpen. De opgave moet worden voorzien van een samenstelverklaring.

Accountantskantoor CBA verricht reeds enkele jaren de wettelijke controle bij VOORNOP. De teamleden van de controleopdracht verrichten met veel plezier de controle bij VOORNOP vliegvlucht wegens de goede klantrelatie (klant werkt mee en staat open voor goede vaktechnische discussies). Daarnaast biedt de controle bij VOORNOP vliegvlucht voor de teamleden van CBA vakinhoudelijk veel uitdagingen, aangezien het kantoor slechts enkele controle opdrachten uitvoert, waarbij VOORNOP de grootste is en daarnaast de enige (grote) reisorganisatie betreft. In de jaarrekening 2020 zitten naar verwachting de volgende zaken welke bijzondere aandacht vereisen: waardering van materiële vaste activa en continuïteit.

Opgave 1 (21 punten)

Gevraagd:

Vraag 1a

Noem vijf inherente risico's die de accountant onderkent bij de accountantscontrole van de jaarrekening van VOORNOP vliegzeizen.

Deze vijf inherente risico's moeten voldoen aan de volgende eisen:

- Bij elk van de genoemde vijf inherente risico's moet worden aangegeven welke afwijking als gevolg van het betreffende inherente risico kan ontstaan in de jaarrekening;
- Uit het antwoord moet blijken op welke post(en) of toelichting(en) in de jaarrekening en op welke bewering (controledoelstelling) het inherente risico betrekking heeft;
- Selecteer (van de genoemde inherente risico's) tenminste **drie** risico's met **verschillende** beweringen (controledoelstellingen);
- Selecteer (van de genoemde inherente risico's) tenminste **drie verschillende soorten** significante risico's (zie ook vraag 1c); en
- Elk inherent risico heeft een duidelijk casus specifiek karakter.

- **Vraag a: 5* 2 pts**

- **Vraag b: 5 * 1 pts**

- **Vraag c: 3x 2 pts**

- Tussen de verschillende entiteiten vinden verschillende geldstromen plaats; personeel wordt onderling uitgeleend, onderhoud verricht en totaalreis pakketten aangeboden. Het risico is dat omzet aan groeps/gelieerde partijen wordt verantwoord als omzet derden met als gevolg een onjuiste presentatie/classificatie in de jaarrekening.

Dit risico is te ondervangen door:

- Controle technische functiescheiding tussen medewerker administratie – verkoop – personeelsplanning
- Richtlijnen mbt intercompany verrekeningen;
  - Wekelijks berekenen van positie
  - Maandelijks rekening courant afstemmingen tussen de entiteiten
- Control voert maandelijks een cijferbeoordeling uit op de intercompany – saldo's irt omzet/ kosten / personeelsinzet

UHV COS 315 28 d; tussen de entiteiten vinden veel geldstromen plaats waarbij men te maken krijgt met ingewikkelde doorbelastingsystematieken. Mogelijk zitten hier niet-marktomstandigheden tussen dan wel mogelijk maakt gebruiker jaarrekening door een onjuiste classificatie onjuiste economische beslissingen door de veelheid aan geldstromen.

- Prijzen van vliegzeizen zijn afhankelijk van verschillende factoren, zoals grootte van de zitplaats, plek van de zitplaats (bij het raam, businessclass), aantal koffers, vertrek- en

boekingsdatum. Het risico is dat duurdere tickets als goedkope tickets worden verantwoord. Met als gevolg een onvolledige opbrengstenverantwoording.

- Een door de directie geautoriseerde prijs/tarieventabel welke niet handmatig kan worden aangepast. Prijs = facturering.
- Functiescheiding tussen Facturering – Betaling – ticketcontrole.
- Control voert maandelijks een cijferbeoordeling uit op de verkochte tickets / categorie

UHV COS 315 28 A; fraude. Er is sprake van opzet (bewust onjuist tarief verantwoord) misleiding (hierdoor voor elkaar krijgen dat e.e.a. verkeer wordt gepresenteerd) , wederrechtelijk voordeel (voordeel van lagere opbrengsten).

- Cockpit- en cabinepersoneel van VOORNOP vlieguren krijgen betaald per vlieguur. Afhankelijk van de totale duur van de vliegreis, dag/nachtvlucht komen zij in aanmerking voor aanvullende toeslagen. Het risico is dat niet toeslaguren als toeslaguren worden verantwoord met als gevolg een onjuist voorkomen van personeelskosten.
  - Functiescheiding tussen medewerker welke uren schrijft – goedkeuring uren (leidinggevende) – planning - administratie
  - Geïntegreerde rekenformule in HOURNOP voor het berekenen van toeslagen (bij aanpassing foutmelding)
  - AC m.b.t. invoer uren ten aanzien van selecteren niet op in geplande vlieguren / reistijd welke niet in overeenstemming is met de boardcomputer tijd leiden tot een foutmelding.

UHV COS 315 28 A; fraude. Er is sprake van opzet (bewust onjuist tarief verantwoord) misleiding (hierdoor voor elkaar krijgen dat te hoge toeslag wordt verantwoord) , wederrechtelijk voordeel (voordeel van hogere toeslag).

- Geannuleerde reizen worden door VOORNOP door middel van vouchers vergoed. Het risico is dat later verkochte reizen worden verantwoord als voucherreizen met als gevolg een onvolledige opbrengstenverantwoording. debiteuren.
  - Richtlijnen met betrekking tot vouchers (afgifte, in ontvangstneming/registratie, doorlopende nummering, geldigheid)
  - Cijferbeoordeling op omzet u/v voucherreizen / HA controleert maandelijks steekproefsgewijs de voucheromzet. Hierbij stelt hij vast een geldige voucher ten grondslag ligt aan de weergegeven boeking.

Geen SR voor de jaarrekening.

- Een pandemie, COVID-19. Het risico is dat de gevolgen van de pandemie niet toereikend zijn verantwoord in het jaarrapport, met als gevolg een ontoereikende toelichting, onjuiste waardering mva (tbc; afhankelijk waar student op stuurt).
  - TBC welke richting student uitgaat (kan breed zijn).

UHV COS 315 28 b; significante ontwikkelingen op economisch gebied. Er is sprake van bijzondere economische omstandigheden (een ingestorte markt) welke mogelijk gevolgen hebben voor de continuïteit van de onderneming. Inschattingen zijn subjectief en complex (lid c/e). Derhalve SR.

Gevraagd:

Vraag 1b

Noem bij elk van de genoemde vijf inherente risico's twee interne beheersingsmaatregelen die het betreffende inherente risico kunnen afdekken of beperken.

Vraag 1c

Beargumenteer per risico of dit risico een significant risico is. Behandel tenminste drie verschillende significante risico's, verwijst naar relevante wet en regelgeving en beargumenteer in eigen woorden waarom dit voor VOORNOP vliegvluchten een significant risico is.

Opgave 2 (29 punten)

Controleplan opbrengstenverantwoording VOORNOP vliegvluchten. Je hoeft hierbij géén rekening te houden met tegengestelde tendensen als gevolg van de COVID 19 pandemie.

- a) Controledoelstellingen (noem er drie);
- b) Organisatiebeoordeling:
  - Vier IT verschillende General Controls die de accountant betreft in zijn controle. Geef hierbij tevens weer wat het doel is van deze GC en waarom deze voor de controle van VOORNOP vliegvluchten relevant is.
  - Twee application controls die de accountant betreft in zijn controle. Beschrijf hierbij één application control met betrekking tot de verkoop van tickets én een application control met betrekking tot toegangscontrole.
- c) Cijferbeoordeling (vier);
- d) Verbandscontroles (twee)
- e) Detailcontroles (twee).
Leg hierbij expliciet uit wat voor een werkzaamheden de accountant gaat doen en wat hiervoor nodig is.

Denk aan de "standaardzinnen".

Controledoelstellingen (4 punten)

- Volledigheid van het aantal verkochte tickets (1 punt)

- Nauwkeurigheid (waardering) van de prijs van de tickets (1 punt)
- Voorkomen van de annuleringen i.v.m. vouchertoekenning / risico voor moment van omzetnemen (2 punten)

Organisatiebeoordeling

De accountant beoordeelt **de opzet van de AO/IB** aan de hand van organisatie- en procedurebeschrijvingen, taak- en bevoegdheidsregelingen, interviews en vragenlijsten. Hij beoordeelt hierbij de volgende AO/IB-maatregelen:

- GITC (7 punten):
  - o Logische toegangsbeveiliging; ticketverkoop via website
Naast logische toegangsbeveiliging ten aanzien van de ticket verkoop via internet (aanmaken accounts) alsmede voor medewerkers welke inloggen op de applicaties van VOORNOP. 2 pts totaal
  - o Firewall; ticketverkoop via website waardoor het risico op indringers van buiten wordt verhoogd. Derhalve is een goed werkende firewall een vereiste. 2 pts
  - o Back up / recovery (Continuïteit): ticketverkoop is de basis van de opbrengstenverantwoording en vindt digitaal plaats. Daarnaast significante transactiestroom en derhalve is het borgen van behoud van gegevens noodzakelijk. 1 pts
  - o Procedure voor programma changes
Er is een procedure voor het indienen, documenteren en goedkeuren van verzoeken voor programma wijzigingen en adequate testprocedures, inclusief een teststrategie. Het testen betreft mede de conversie en de interfaces. 2 pts totaal
- AC (6 punten):
  - o Scannen van niet geldig ticket bij check in balie leidt tot een error
  - o Invoer van onjuiste gegevens op de website (postcode / huisnummer, ticket dat niet meer beschikbaar is, bankrekening die niet voldoet aan eisen) leidt tot een foutmelding

Het bestaan van de AO/IB stelt de accountant vast aan de hand van systeemgerichte controles (lijncontroles en overige proceduretests). **De goede werking van de AO/IB** toetst de accountant met behulp van het beschreven stelsel van controlemaatregelen (systeemgerichte controles (lijncontroles en overige proceduretests) en gegevensgerichte controles (cijferanalyse en overige gegevensgerichte controlewerkzaamheden).

Cijferbeoordeling (4 punten)

Nadat de accountant de cijfers heeft aangesloten op de financiële administratie beoordeelt hij de ontwikkelingen en verhoudingen, mede in relatie tot de begroting en de cijfers van voorgaande jaren:

- Ticketverkoop / categorie / periode

- Ticketverkoop / bestemming / periode
- Annuleringen / categorie / periode
- Gemiddelde opbrengst / ticket / vlucht
- Brutomarge

De uitkomsten van de cijferbeoordeling zijn mede richtinggevend voor de overige gegevensgerichte controlewerkzaamheden.

Verbandscontroles (4 punten):

De accountant stelt vast dat intern de volgende verbanden zijn gelegd en herhaalt enkele daarvan, gespreid over de controleperiode, mede ter toetsing van de werking van de interne beheersing:

- Gescand ticket bij incheckbalie (def. reserveringenbestand) = Gescand ticket bij de gate (toegangscontrole) * ticketprijs + openstaande boekingen (res. Bestand) * ticketprijs = opbrengst
- Gescand ticket (zie hiervoor) * vastgesteld tarief (vastgestelde tarieventabel) = opbrengst (FA)
- Geannuleerde reis (annuleringsbestand) = afgifte voucher

Detailcontroles (4 punten)

De accountant voert (steekproefsgewijs) detailcontroles uit op:

- Annuleringen; Een aantal annuleringen toetsen aan de hand van verstuurd annuleringsbewijs (waaruit vertrekdatum, prijs) blijkt welke vervolgens wordt aangesloten met de financiële administratie en afgegeven voucher (bedrag).
- Prijsvaststelling – autorisatie
Een aantal tickets selecteren en hiervoor de rekenregel narekenen m.b.v. vastgestelde prijzen / veronderstellingen.

Inhoud van werkzaamheden kan verschillen. Derhalve ter beoordeling aan corrector.
Puntentoekenning enkel wanneer aan voorwaarden van opdracht wordt voldaan.

Opgave 3 (15 punten)

VOORNOP vliegzeilen heeft 100 vliegtuigen als activa in haar balans staan. Door de pandemie zijn deze vliegtuigen grotendeels stil komen te staan. Zoals in de casus is vermeld zal een volledig herstel naar het niveau van 2019 jaren in beslag nemen.

Leg in eigen woorden uit op welke wijze de accountant aandacht moet schenken tijdens zijn eindejaarscontrole aan deze situatie? Maak hierbij tevens verwijzingen naar wet- en regelgeving, maar **laat het continuïteitsaspect en eventuele gevolgen voor de controleverklaring buiten beschouwing.**

Antwoorden met alleen een algemene weergave van de HRA worden niet gehonoreerd.

De vliegtuigen zijn op de balans onder de materiële vaste activa opgenomen. De vraag is of de opgenomen waarde niet te hoog is gezien het feit dat de vliegtuigen stil staan.

De accountant zal op basis van COS 500.6 (controle informatie) voldoende en geschikte controle informatie moeten verkrijgen omtrent de waardering van de vliegtuigen.

Gezien het feit dat het hier om een waarderingsaspect gaat, alsmede de reële verwachting dat de activa waarschijnlijk onderhevig is aan waardedaling (want bij stilstaande vliegtuigen zal de hoogste van de directe/indirecte opbrengstwaarde in ieder geval zijn gedaald), is COS 540 'controle van schattingen en toelichtingen daarop' van toepassing is **(3 pts)**.

COS 540.18 geeft aan dat de accountant één of meer van de volgende benadering moet omvatten voor de verdere controlewerkzaamheden **(5 pts)**:

- Verkrijgen van CI op grond van gebeurtenissen die plaatsvinden tot de datum van de controleverklaring – zie ook lid 21.
Deze benadering zal niet leiden tot voldoende en geschikte controle informatie over de waardering van de vliegtuigen
- Als accountant zelf een puntschatting of interval ontwikkelen. Deze benadering zal niet leiden tot voldoende en geschikte controle informatie over de waardering van de vliegtuigen
- Toetsen van de wijze waarop het management de schatting heeft gemaakt. Lid 22 – 27.

De accountant zal de schatting van het management gaan toetsen (lid 22), waarbij hij onder andere behandelt en of de gekozen methode passend is (23.a) of oordeelsvormingen die zijn gemaakt bij het selecteren aanleiding geven tot indicaties voor mogelijke tendenties (b), en of berekeningen i.o.m. methode worden toegepast nauwkeurig zijn (c), lid d en e.

In A94 worden voorbeelden gegeven van toetsingen door de accountant.

De accountant zal de klant verzoeken een berekening en een paper over de genomen veronderstellingen op te stellen. De accountant zal deze berekening/veronderstellingen gaan controleren aan de hand van expliciete controle informatie (staan er bijvoorbeeld 100 vliegtuigen op de berekening en sluit dit met de subadministratie), er staat een bepaalde boekwaarde voor deze vliegtuigen (en sluit dit met de sub), er wordt een directe / indirecte opbrengstwaarde berekend (hoe dan? welke aspecten spelen een rol en d.m.v. van welke betrouwbare ci is dit vast te stellen) evt. aangevuld met een berekening door een taxateur (maar ook dan moet de accountant de veronderstellingen / keuzes begrijpen aangezien hij eind verantwoordelijk is). **(7 pts)**

Een eventuele waardedaling dient vervolgens conform wet- en regelgeving in de jaarrekening te worden verwerkt.

Antwoorden met alleen een algemene weergave van de HRA worden niet gehonoreerd.

Opgave 4 (10 punten)

In de casus is weergegeven: “De kostprijs omzet voor een vlucht wordt berekend op basis van een vast tarief per passagier”.

Geef aan hoe de accountant data analyse kan toepassen om het voorkomen van de post “kostprijs omzet” te controleren.

De kostprijs omzet boeking vindt plaats om het moment dat levering van transactie / de omzet wordt gegenereerd. Dit is het moment dat VOORNOP vliegpreizen de tickets van de klant scant bij de gate (2 pts). Data analyse kan derhalve worden toegepast door (5 pts):

- De online reservering op een datum zijn maximaal gelijk aan (i.v.m. niet komen opdagen);
- De gescande tickets bij de check in balie/ bagegedrop point; tot
- De gescande tickets bij de gate;

met elkaar te matchen ((Reservering=check-in=gate (gate kan niet hoger zijn dan de voorgaande en dit kan integraal d.m.v. de data worden vastgesteld)). en deze vervolgens te vermenigvuldigen met de vastgestelde kost/en ticketprijs voor het controleren van de omzet en kostprijs omzet (3 pts).

Accountantskantoor CBA verricht reeds enkele jaren de wettelijke controle bij VOORNOP. De teamleden van de controleopdracht verrichten met veel plezier de controle bij VOORNOP vliegpreizen wegens de goede klantrelatie (klant werkt mee en staat open voor goede vaktechnische discussies). Daarnaast biedt de controle bij VOORNOP voor de teamleden van CBA vakinhoudelijk veel uitdagingen, aangezien het kantoor slechts enkele controle opdrachten uitvoert, waarbij VOORNOP de grootste is en daarnaast de enige (grote) reisorganisatie betreft. In de jaarrekening 2020 zitten naar verwachting de volgende zaken welke bijzondere aandacht vereisen: waardering van materiële vaste activa en continuïteit.

VOORNOP vliegpreizen kan als gevolg van de COVID 19 aanspraak maken op subsidie. VOORNOP Vliegpreizen moet hiervoor een – volgens een voorgeschreven format – opgave doen, maar heeft geen idee welke bedragen in welke kolom moeten worden ingevuld en heeft de accountant gevraagd om hierbij te helpen. De opgave moet worden voorzien van een samenstelverklaring.

Opgave 5 (15 punten)

Geef een beschouwing over het continueren van de controleopdracht voor de jaarrekening 2020 van VOORNOP vliegpreizen door CBA accountants. Verwijs in uw antwoord naar de relevante artikelen in de VGBA / VIO.

Houd bij de uitwerking de volgende stappen aan:

- beoordelen situatie;
- geldende fundamentele beginselen (beargumenteer expliciet en in eigen woorden waarom jij van mening bent dat deze fundamentele beginselen van toepassing zijn)
- relevante bedreigingen (beargumenteer expliciet en in eigen woorden waarom jij van mening bent dat deze bedreigingen relevant zijn);
- evaluatie / beoordelen;
- waarborgen;
- conclusie

Beoordelen situatie

- De controle bij VOORNOP vlieguren voor de teamleden van CBA vakinhoudelijk veel uitdagingen, aangezien het kantoor slechts enkele controle opdrachten uitvoert. De vraag is in hoeverre CBA Accountants voldoende expertise bezit om de controle goed te kunnen uitvoeren **(1 pts)**..
- Subsidieopgave welke voorzien moet worden van een samenstelverklaring, waarbij VOORNOP geen idee heeft welke bedragen waar in te vullen. Naast de controle is de accountant gevraagd om te helpen bij het invullen van de subsidieopgave (non assurance) **(1 pts)**..

Geldende fundamentele beginselen

De fundamentele beginselen welke door middel van het eerste aspect wordt geraakt is het beginsel “vakbekwaamheid en zorgvuldigheid”; CBA voert slechts enkele controle opdrachten uit. De vraag is of CBA wel over voldoende vakbekwaamheid / kennis beschikt om de wettelijke controle bij VOORNOP vlieguren uit te voeren **(2 pts)**.

Ten aanzien van de subsidiebeschikking speelt de voornamelijk de objectiviteit een rol; de accountant stelt de subsidiebeschikking op en controleert de jaarrekening. Hoe onafhankelijk/kritisch kijkt hij nog naar de subsidie gerelateerde items in de jaarrekening **(2 pts)**..

Relevante bedreigingen

Door het verrichten van de controle alsmede de dienstverlening verrichten ten aanzien van de subsidiebeschikking leidt tot een bedreiging van de onafhankelijkheid uit hoofde van zelftoetsing en mogelijk eigenbelang. Zelftoetsing aangezien de subsidie gerelateerde posten mogelijk in de opgestelde beschikking naar voren komen en dus de accountant **(1 pts)**. zichzelf aan het controleren is, eigen belang mogelijk om de klant te behouden **(1 pts)**..

Beoordelen/Evaluatie

Een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde ziet de accountant niet als onafhankelijke toetser. De onafhankelijkheid in schijn wordt dan ook aangetast en is van niet te verwaarlozen betekenis.

Ten aanzien van de dienstverlening is één en ander uitgediept in artikel 17 – 20 van de VIO. Artikel 18 duidt dat het verboden is om een assurance-opdracht uit te voeren bij een verantwoordelijke entiteit als de eindverantwoordelijke accountant, de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk:

- a. een beslissing neemt ten behoeve van de verantwoordelijke entiteit, voor zover die beslissing van invloed is op het assurance-object;
- b. participeert in het besluitvormingsproces van de verantwoordelijke entiteit met betrekking tot het assurance-object. (Zie T18)

In dit geval wordt weergegeven dat VOORNOP Vliegereizen geen idee heeft welke bedragen in welke kolom moeten worden ingevuld en heeft de accountant gevraagd om hierbij te helpen. De toelichting bij bovenstaand artikel analyserende blijkt dat:

Dit betekent dat betrokkenheid door de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk bij besluitvorming die normaliter door het management van de verantwoordelijke entiteit zou moeten plaatsvinden en waarvoor het management ook de verantwoordelijkheid draagt, niet is toegestaan. Om een dergelijke betrokkenheid te voorkomen is het noodzakelijk dat het management ook daadwerkelijk over voldoende kennis en ervaring beschikt om die verantwoordelijkheid te dragen en de afwegingen die ten grondslag liggen aan de besluitvorming en het gevormde besluit te maken of te doorgronden.

De accountant dient zich te realiseren dat gebrek aan kennis bij de verantwoordelijke entiteit meebrengt dat de accountant al snel betrokken is of lijkt te zijn bij het besluitvormingsproces. De accountant zal in het geval van gebrek aan kennis bij de verantwoordelijke entiteit moeten beoordelen of maatregelen mogelijk zijn om te voorkomen dat de accountant bij het besluitvormingsproces betrokken raakt of lijkt te raken. Van belang is dat de verantwoordelijke entiteit uiteindelijk zelfstandig de beslissing neemt. Indien de accountant derhalve de dienst exact uitvoert zoals gevraagd zal hij in (in ieder geval in schijn) de besluitvorming nemen (dat zal hier snel het geval zijn aangezien is vermeld dat VOORNOP vliegereizen geen idee heeft welke bedragen waar in te vullen). **(2 pts)**.

Ten aanzien van vakbekwaamheid en deskundigheid **(2 punten)** geeft “toelichting bij artikelen 12 tot en 15 van de VGBA het volgende weer “als blijkt dat de accountant het fundamentele beginsel vakbekwaamheid en zorgvuldigheid als gevolg van een bedreiging niet kan naleven, ziet hij af van de desbetreffende professionele dienst”. Deze situatie is hier zeker van toepassing; CBA heeft geen vergelijkbare klanten en voert slechts enkele controle opdrachten uit. Daarnaast is tevens expliciet weergegeven dat de controle ‘vaktechnische uitdagingen kent’. Derhalve kan worden geconcludeerd dat de accountant niet over voldoende expertise beschikt om deze controle uit te voeren.

In het geval dat student betoogt dat de controle reeds enkele jaren wordt uitgevoerd (conform casus) en dat daarom wel expertise opgebouwd mag, mits de argumentatie voldoende is, ook worden gehonoreerd.

Waarborgen

Indien de accountant derhalve de dienst exact uitvoert zoals gevraagd zal hij in (in ieder geval in schijn) de besluitvorming nemen en derhalve verboden en zijn geen er geen maatregelen mogelijk. **(1 pts)**.

Conclusie

Het is verboden om de opdracht te accepteren aangezien de accountant betrokken lijkt bij besluitvormingsproces. Ten aanzien van de deskundigheid van de accountant zal de accountant zelf moeten nagaan of hij over voldoende expertise bezit. Indien dit niet het geval is kan hij de opdracht niet accepteren **(1 pts)**.

Overige

CBA accountants documenteert de overwegingen in het dossier (1 pts)..

Opgave 6 (10 punten)

Bij de interim controle (november 2020) van CBA is gebleken dat gedurende januari en februari 2020 verschillende systemen van VOORNOP vliegreizen niet adequaat functioneerden, waaronder de registratie bij de bagage drop-off en bij het inchecken. Daarnaast werkte de website niet meer en was het niet mogelijk om tickets te boeken.

De vluchten zijn gedurende januari en februari 2020 allemaal vertrokken.

Wat zijn de consequenties voor de af te geven controleverklaring bij de jaarrekening 2020 naar aanleiding van bovengenoemde bevinding.

Werk de volgende aspecten daarbij uit:

- Situatie(analyse)
- Nader onderzoek, met beschrijving van de werkzaamheden; en/of
- Wijziging of aanvulling van de conceptjaarrekening; en/of
- Vermelding in de managementletter en/of gecommuniceerd moet worden met degenen belast met governance;
- Geef aan wat de mogelijke consequenties zijn voor de strekking van de controleverklaring bij het al dan niet wijzigen van de jaarrekening door de directie.

Situatie(analyse)

De vraag die centraal staat in de weergegeven situatie is of de accountant voldoende en geschikte controle informatie kan verkrijgen over de opbrengsten van VOORNOP. Belangrijk om hierbij te beseffen is dat – gezien de CORONA omstandigheden in het overige deel van 2020 – de omzet welke is gegeneerd in januari en februari waarschijnlijk een substantieel percentage van totaal 2020 zal bedragen (en dus materieel + diepgaand) (2 punten).

Nader onderzoek, met beschrijving van de werkzaamheden (3 punten);

De accountant zal allereerst willen vaststellen of hij met vervangende werkzaamheden mogelijk zijn, zodat hij alsnog voldoende en geschikte controle informatie kan verkrijgen. In deze situatie lijkt dat best mogelijk doordat via de boardcomputer zichtbaar is welke passagiers stoelen bezet waren. Hierdoor kan een link worden gelegd met de oorspronkelijke reservering (in het reserveringenbestand) en betalingen, waardoor zichtbaar is welke tickets en prijzen zijn gerealiseerd, waardoor de opbrengst vastgesteld kan worden.

Vermelding in de managementletter en/of gecommuniceerd moet worden met degenen belast met governance;

Managementletter (2 punten)

De accountant zal in de managementletter zijn tekortkomingen in de AO/IB communiceren (met management/ governance obv cos 260.16, significante kwalitatieve aspecten/ problemen).

Geef aan wat de mogelijke consequenties zijn voor de strekking van de controleverklaring bij het al dan niet wijzigen van de jaarrekening door de directie.

Indien het de accountant inderdaad lukt om op deze manier voldoende en geschikte controle informatie te verkrijgen zal dit geen invloed hebben op de controleverklaring en kan een goedkeurende controleverklaring worden verstrekt met de verplichte bewoordingen 'getrouw beeld/getrouwe weergave' conform COS 700 lid 25 **(3 punten)**.

Indien het de accountant niet is gelukt om voldoende / geschikte ci te verkrijgen is sprake van een onzekerheid in de controle (objectief) van materiele + diepgaande invloed, waardoor de accountant een controleverklaring met oordeelonthouding zal verstrekken (COS 705, 9, 19).

Einde van het tentamen